

Jaarverslag 2012

Januari

Heel veel financiële zaken van 2011 eilen na, moeten afgerond worden in verband met de jaarafsluiting. En er zijn de nodige nieuwjaarsrecepties waar je heen moet. En hier praat je gelijk bij met allerlei relaties. De beeldend kunstenaars houden de introductie van hun jaarthema.

Februari

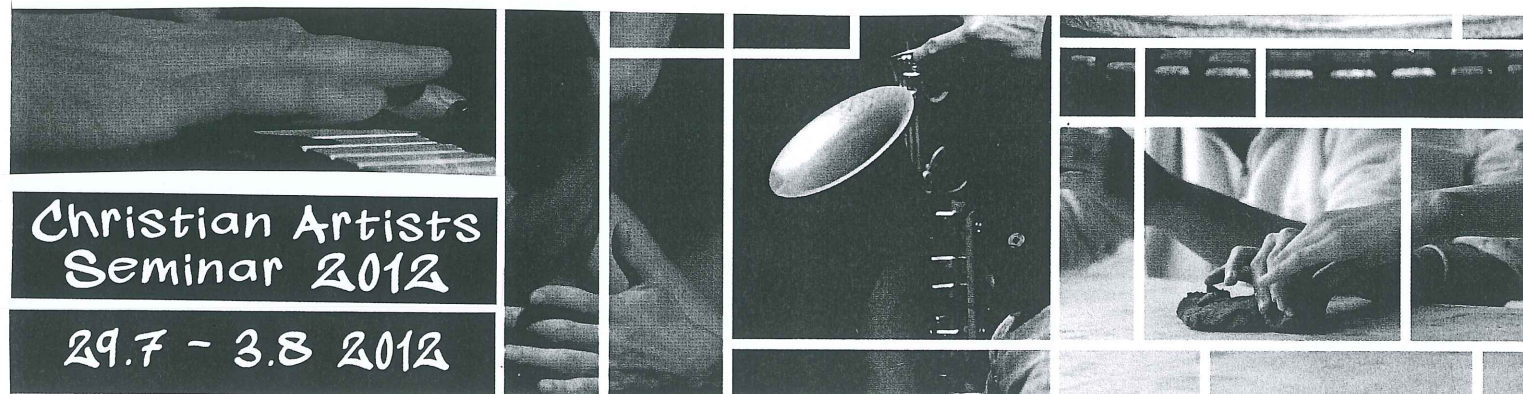
Voor het CDA Rotterdam organiseren wij kerkenpad. Dat betekent iedere maand met een groep geïnteresseerden naar een migrantenkerk. En daar zijn er in Rotterdam heel veel van. Een resultaat van de Multi culturele smeltkroes welke Rotterdam is. Ook worden moskeeën bezocht, in het kader van de dialoog. Met Asaph worden distributie afspraken gemaakt voor ons producten. De nieuwe flyer van het Christian Artists Seminar wordt gemaild

Kunst en Cultuur

CNV Vakmensen vindt het belangrijk om te werken aan verandering, vorming, opleiding, beïnvloeding voor de positie van onze leden, individuele en collectieve belangenbehartiging, kwaliteit, kunst- en kunstenaarsbeleid, auteursrechten, bumaregelingen en werkgelegenheid. Daarnaast hebben wij meerdere samenwerkingsverbanden met belangrijke organisaties voor de leden en zijn we betrokken bij sociale en politieke keuzes.

Jaarlijks organiseert Kunst en Cultuur een seminar waar internationale topdocenten en/of artiesten workshops, optredens en lezingen geven. Daar bieden wij jou als kunstenaar de mogelijkheid jouw creatieve talent (verder) te ontwikkelen. Meer info op www.christianartists.org.

Maart

Er wordt gewerkt aan een aantal nieuwe uitgaven:

- het boek Creatief Leiderschap (Nederlandse en Engelse versie)
- het boek De Boodschap (met een inleiding van Jan Peter Balkenende en Ralph van Manen).
- De Hongaarse vertaling van Finale, bijbels fundament voor muziek
- Herziene uitgave van Kaf en Koren (het eerste boek van Leen uit 1974)
- Herziene uitgave van Finale, Bijbelse visie op muziek
- Praise and Worshippers (de Engelse versie van Lofprijzing en Aanbidders)
- Musik im Dienste Gottes (de Duitse versie van Finale, Bijbelse visie op muziek)

Het Christelijke Letterfestival (PodiumNu) vindt plaats. Hier hebben ook wij maanden aan gewerkt. Het is een prachtig, christelijk cultuur gebeuren (ook muziek en dans is er).

April

We bezoeken onze oude vrienden Luis Alfredo Diaz en zijn vrouw Montsy Pons in Spanje. Zij hebben vele jaren heel veel betekend voor het Christian Artists Seminar en hebben in het begin toernees georganiseerd voor Discipel en Continentals. Het was een vreugdevolle ontmoeting. Overleg met de accountant en penningmeesters Ab Alblas en Marcel Hulsegge over de jaarstukken.

Mei

Voor de christelijke boekenwinkels (BCB) regelen wij hun Sena problematiek. Mooi dat wij hen zo kunnen helpen. Ook doen wij een training op het gebied van geluid, licht en TV voor de Skin (migranten) kerken van Rotterdam. Met een groep vrienden doen wij een studiereis naar Istanbul. Bijzonder interessant. Als bijzondere delegatie krijgen wij werkelijk alles en iedereen te spreken.

Juni

Nieuwe websites komen in de lucht: www.continentalsound.org en www.continentalministries.org; Koen bedankt voor het bouwen. Ook voor de leden komt in de lucht: www.christelijkekunst.org. De slotconcerten van weer een seizoen School of Rock, fantastisch wat deze kinderen presteren. Ria en Leen besluiten te gaan verhuizen, en dat blijkt een verstandige beslissing te zijn. Eind juni bezoek aan Hongarije, visitatie van de Continental Singers organisatie. We zijn dankbaar voor hun resultaten.

Het motto van vakidoot Leen La Rivière, directeur van School of Rock in het Continental Art Centre aan de Robert Kochplaats in Ommoord en al 40 jaar professioneel actief in de kunsten. Leen beschouwt zichzelf niet als een specialist maar als een generalist in de kunst, waardoor er ongekennde mogelijkheden ontstaan door het combineren van diverse kunstvormen, wat weer vertaald wordt in allerlei interessante culturele projecten. Het is ooit allemaal begonnen met de oprichting van de Stichting Continental Sound en de Continental Singers in de jaren 70, die door heel Europa veel succes hadden en nog hebben met een combinatie van popmuziek en religie. Eind jaren 80 is daar de CNV kunstenbond uit ontstaan. Toen nog verspreid over garages en zolderkamertjes, tot het gebouw vrijkwam aan de Robert Kochplaats. Het ontstaan van de School of Rock is eigenlijk te danken aan de kleinzoon van Leen. Leen verbaasde zich over het feit dat er bij zijn kleinkind op school amper aandacht werd besteed aan zang en dans. Daarop besloot Leen het dan maar zelf te organiseren in een naschoolse opleiding voor kinderen vanaf groep 5, gebaseerd op wat kinderen echt leuk vinden, platvormen zoals IDOLS en X-factor, het zogenaamde WOW-concept. The School of Rock biedt een combinatie van zang en dans waar kinderen echt samen aan iets bouwen. Elk half jaar is er een uitvoering waar de kinderen kunnen laten zien wat ze geleerd hebben. Dit gebeurt in een prachtig theater, dat in het pand van de school zit. Dit theater voldoet aan alle professionele eisen qua podium en akoestiek en ziet er indrukwekkend uit. Leen vindt het erg jammer dat er steeds meer bezuinigd wordt op cultuur. De aandacht ligt te vaak op sport, terwijl cultuur juist verbreedert en enorm helpt om nieuwe sociale verbindingen te maken. Cultureel maar ook multicultureel doet Leen veel voor Ommoord. Dit doet hij door zijn overtuiging te volgen: Niet praten óver mensen, maar mét mensen! Helaas wordt cultuur nog steeds door de overheid gezien als iets voor de elite, terwijl het juist een basisbehoefte is. Leen: 'Kijk naar de Alexander polder, bestaande uit zeven wijken die eigenlijk niets met elkaar hebben, maar op de School of

Rock komen kinderen uit al deze wijken samen. Zij komen tot een prachtig resultaat, dat is toch fantastisch?' Muziek verbindt en Leen geniet ervan wat zijn School of Rock doet voor de kinderen en voor de wijk. 'Niet uit winstoogpunt, maar de blijdschap die je bij de kinderen ziet, daar doe je het voor!' Het enige wat ik daar als interviewer aan heb toe te voegen: Wat ontzettend jammer dat de School of Rock in mijn tijd nog niet bestond! /

WONEN IN UW WIJK OMMOORD

Juli

De bekende gezellige drukte van Continental Singers en Young Continentals over de vloer die in het Continental Art Centre hun trainingen krijgen. Maar ook gebeurt er heel veel voor het komende Christian Artists Seminar. (ook dit jaar weer in Duitsland). Leen en Ria beginnen met inpakken en met name Leen's bibliotheek is een enorme klus, want eind augustus gaan ze naar het nieuwe adres. Deze maand werd ook de laatste hand gelegd aan de digitalisering van alle LP's van Continental Singers, New Hope, Wings of Light e.d.

Augustus

Begin augustus is het Christian Artists Seminar. En dat is weer een geweldige ervaring. Leen is hoofdspreker op een christelijk festival in Tsjechië eind augustus. Er komt dan ook zijn nieuw boek in die taal uit over lofprijzing en aanbidding. En dan de verhuizing van Leen en Ria.

September

Leen moet naar Parijs overleg over een nieuw boek en spreekbeurten in Frankrijk. De School of Rock begint weer, een record aantal kinderen. We gaan werken aan de Nederlandse uitgave van de Johannes Passion; de auteur Marcel den Dulk heeft hier 10 jaar (!) aan gewerkt. Indrukwekkend. Moet eind december uitkomen.

Oktober

Leen moet naar België voor overleg met een aantal christelijke organisaties die actief zijn in de kunsten. Leuk een paar oude bekenden weer te zien. Eind van de maand zijn Leen en Ria hoofdsprekers op het Griekse Christian Artists Seminar., Het is duidelijk te zien hoe de crisis dit land heeft geraakt.

November

Leen zit in de jury van de Dove awards. Na vele jaren komende deze waarderende prijzen weer uit voor de christelijke muziekwereld op een gala in Lelystad. Eind november is het jaarlijkse EZA congres (nu in Milaan), belangrijk voor onze CA subsidie en alle contacten.

December

De Johannes Passion komt uit, een prachtige productie. Hele drukke maand, omdat er veel afgewikkeld moet worden. Maar we kijken met dankbaarheid terug wat bereikt mocht worden: nieuwe boekproducties, de Continentals in Nederland, Hongarije, Roemenië, de School of Rock, advisering aan derden.

Continental Singers groepen (Vanuit Nederland, Hongarije en Roemenië), ook Young Continentals en Continental Kids. CD en songbooks producties van CS, YC en Kids; Het 32ste Christian Artists Seminar, Art 2012 (verslag van CA 2012); Diverse boek uitgaven; de Johannes Passion; diverse nieuwe websites. School of Rock 6de seizoen. CNV Kunst en Cultuur, Continental Sound

Kunst en liturgie

Kunst en Liturgie, dat schuurt nog wel eens stevig in onze PKN. We worstelen nog steeds met de gevolgen van de Beeldenstorm als tries- te 'spin off' van de Reformatie. En nog steeds zijn er PKN'ers die worstelen met beelden, kunst in de kerk... zijn dat opnieuw 'Paapse superstitien'?

Verandering

Het zo bekende sobere liturgische klimaat is hoe dan ook de laatste 50 jaar aan het veranderen. Niet altijd in de zondagmorgenliturgie, maar vaak op een ander tijdstip kwamen: samenzangavonden, gospelconcerten (denk hier b.v. aan The Continentals), liturgische dans, bibliodrama, reli-musicals, Taizé-bezinningen, Iona-inspiratie, jongerenkoren, exposities rond een bijbels thema, en zelfs mogen kunstenaars, zijnde gemeentelid, wel eens een expositie houden in de 'sacrale' kerkruiimte.

Overal zie je desondanks toch nog steeds schroom: 'Zondigen wij niet tegen het gebod om afbeeldingen te maken?' Het antwoord is vaak zo'n opluchting: 'Natuurlijk niet, want we aanbidden die afbeelding niet!' Of de schroom over al die jongerenmuziek, opwekkingslied- ren, e.d.: 'Is dat allemaal niet te simpel, te op- pervlakkig, te luid, te pop?' Ook dit kent ant- woorden: 'In alle eeuwen is opgewekte, vrolijke 'pop' (=volks)muziek voor het geloof geschre- vent; psalm 150 brengt een compleet instru- mentarium binnen, inclusief slagwerk!

En voor de historici: het zo 'heilige orgel' was oorspronkelijk een kermisinstrument...!

Reflectie

Een mens bestaat uit drie kengebieden: de ra- tio, gevoelens/emoties en de wil. Door bepaal- de historische ontwikkelingen is het accent in de protestantse eredienst bijna geheel op de ratio gekomen, met een overwaardering van de preek. Ook het Liedboek geeft vele liederen, die erg aan de ratio appellieren. Ook composities die dan zo'n lied vrijwel onzingsbaar maken. De samenstellers van het Liedboek hadden veel

problemen met volksmuziek als Johannes de Heer, Glorieklokken e.d., dat was ook allemaal veel te emotioneel. Als resultaat hebben wij dus een enorme uittocht van gezinnen en jon- geren kunnen meemaken, die met tienduizen- den zijn vertrokken naar evangelische gemeen- ten waar een hoop emotie was en waar uit volle borst en volledige overgave liederen gezongen konden worden, die wel spoorde met het 'ino- derde levensgevoel' c.q. de beleving.

Verkondiging behoort naar mijn mening gebruik te maken van de drie kengebieden. De kerk heeft gelukkig nog steeds veel doe-activiteiten, die appelleren aan de 'wil' (b.v. vele sociale ac- tiviteiten). Maar één van de meest essentiële zaken, die ons juist 'mens' laten zijn, onze ge- voelens, laten we liggen. En hier helpen ons de kunsten.

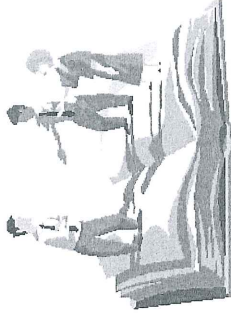
Kunsten

Kunsten kunnen verkondiging zodanig 'verpakken', dat het diep de emoties en het hart van de mensen raakt. Liturgie is niets an- ders dan een vorm, waarbinnen we elementen van communicatie gieten. Stel dat het liturgi- sche onderwerp 'de Opstanding' is. Dan kunnen naast bijbelgedeelten, een korte preek over dat onderwerp, ook schilderstukken over de Op- standing of een liturgische dans gebruikt wor- den. En er zijn beslist een paar goede opwek- kingsliederen over Opstanding. En laat dan ook een klassiek stuk horen (hou dat kort) over Op- standing. Natuurlijk kan ook nog gemeentezang met orgel/Liedboek in het programma. Wat is het effect van zo'n liturgie? Dat we gebruik ma- ken van vele communicatievormen en zo op diverse manieren emoties, denken en hart pro- beren te raken. Die combinatie brengt ons dichtbij de ervaring van de aanwezigheid van de Ene, Eeuwige.

Kan alles?

Paulus schrijft in de brief aan de Corinthiërs: 'als de gemeente bijeenkomt, heeft iedereen iets'. Je ziet hier toch een liturgische opsom- ming waarin heel veel mogelijk is: een bijbel- woord, een lied, een getuigenis, etc. In analo- gie hiermee zou ik zeggen: ja, in een liturgie moet heel veel meer kunnen dan wij eigenlijk gewend zijn. Toch moet alles 'tot opbouw' zijn. Wat dus niet tot opbouw is, kan als volgt be- noemd worden: een slecht werkende geluids- installatie die de muziek c.q. instrumenten ver- vormt; rondzingerende microfoons, slecht ge- stemde gitaren, rondrennende dansers, ge- brekkige uitleg bij een schilderstuk, een biblio- drama zonder heldere verhaallijn, een vals zin- gend jongerenkoren, uitvallende computers als iets belangrijks geprojecteerd moet worden, een omvallend schilderstuk...

Regie

Uit de voorbeelden blijkt, dat heel veel afhan- kelijk is van regie. En dat betekent praktische voorbereidingen, helder zaken doorpraten, af- spraken maken, vastleggen, communiceren: wie doet wat wanneer en hoe. In mijn 50-jarige kunstenaarsleven heb ik zo'n beetje iedere denkbare activiteit gedaan. Eén ding is zeker: hoe beter de voorbereiding, hoe beter de uit- voering van liturgie, event, manifestatie, expo- sitie, concert, etc. Gaan we dus in de kerk, c.q. in de liturgie kunst-/expressievormen doen, dan zal dat staan of vallen met de voorbereidingen, daarna met de afspraken en dan de kwalitatieve uit- voering. Voorbeeld: je hebt een mooie liturgie en daarin een kunstenaar die zijn themawerk mag toelichten en in plaats van de twee minu- ten kan hij vijf minuten stotterend niet uit zijn woorden komen, dan heeft dat als resultaat dat de flow van de liturgie in één keer aan gruzele- menten gaat.

Mijn oplossing was hier geweest: ik neem zijn toelichting van tevoren op, knip de juiste zaken aan elkaar en dat draai ik dan af. Ander voor- beeld: een koor mag meedoen, maar als ze op het juiste moment in de liturgie eerst vanuit achter in de kerk naar voren moeten lopen, knalt hier ook de flow van de liturgie in duigen. Zo moet ook een kunstwerk goed uitgelicht worden, anders is het echt niet te zien.

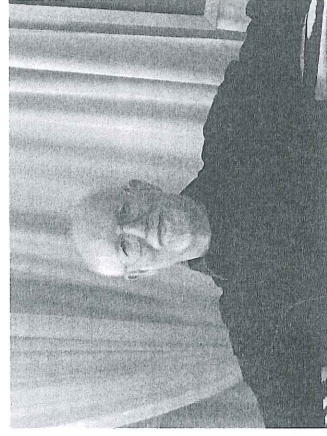
Bemoediging

Zelf ben ik altijd bijzonder bemoedigd geweest, als ik las dat de tempel gebouwd door Salomo boordevol beeldende kunst was. Ook werd ik bemoedigd door hoe David experimenteerde met muziek en tempelzanger durfde te zijn, en alles was tot Gods eer. Maar ook waren diverse activiteiten van de profeten niets anders dan een vorm van 'straattheater', wat vaak nogal schokkend bleek voor de omgeving. Dit roept ons op om meer te durven, de liturgie te zien als een vorm, die permanent in ontwikkeling mag blijven en geen slotstuk, dat andere com- municatievormen uitsluit.

Leen La Rivière heeft in zijn 50-jarige professi- onele praktijk ongeveer iedere kunstvorm uit- gewerkt en toegepast voor vormen van geloof. Hij schreef een 25 boeken over geloof, jeugd, de kunsten. Voorzitter van CMV Kunst & Cul- tuur, Eindhredactie cultuurmagazine SIGNS. Zie:

www.cmvkunstenbond.nl
www.continentalsound.org
www.christelijkliekunst.org.

Leen La Rivière

ROTTERDAM IS EEN FASCINERENDE STAD. HET GAAT STEEDS MEER OP HET VISIOEN VAN JESAJA LIJKEN, WAAR ALLE VOLKEREN SAMENSTROMEN OM DE HEER TE DIENEN. ROTTERDAM HEEFT NU AL 172 NATIÖNALITEITEN EN CIRCA VIJFTIG PROCENT VAN DE INWONERS IS VAN BUITENLANDSE AFKOMST.

MIGRATIE NAAR ROTTERDAM, UNIEKE KANSEN

'Meeste nieuwe Rotterdammers zijn christelijk'

LEEN LA RIVIERE EN MADELON GRANT

GESCHIEDENIS

Als havenstad kwamen er al eeuwenlang migranten naar de stad.¹ De eerste migrantenkerken dateren uit de 16de en 17de eeuw: de Eglise Wallon- (de voorvader van Leen La Rivière die hals over kop uit Frankrijk moest vluchten om zijn leven te redden was lid van deze gemeente) en de Scots International Church Rotterdam. Deze kerken zijn er nog steeds. Rond 1870 ging de stad snel groeien: door de enorme expansie van de havens en de industrie waren tienduizenden nieuwe arbeiders nodig. Deze kwamen uit de boerenbedrijven in met name Zeeland en Brabant. Versneld werd Rotterdam-Zuid gebouwd. Tot circa 1960 waren de 'echte Rotterdammers' diegenen, die aan de noordkant van de rivier woonden; op Zuid woonden 'boeren', zo vonden vele 'echte' Rotterdammers. Na 1960 ging het plaatje veranderen. De hele stad telde toen ca. 730.000 inwoners. Langzaam begon de blanke middenklasse naar de voorsteden te

vertrekken. Ongeveer 150.000 goed verdienende blanke autochtonen vestigden zich in de blanke 'banlieus' zoals Capelle- en Krimpen aan de Ussel, Pijnacker, Ridderkerk, Berkel en Rodenrijs en Hellevoetsluis. Plaatsen die explosief groeiden. Rotterdam verarmde echter. De industrie begon aan een nieuwe expansiegolf en dat bracht een behoefte aan nieuwe arbeiders met zich mee. Deze 'gastarbeiders' kwamen in opeenvolgende golven: Italianen, Spanjaarden, Grieken en andere Euro-peanen. Over het algemeen gingen deze mensen na verloop van tijd weer terug naar hun land van herkomst. Iets later kwamen Turken, Marokkanen en Kaapverdiënen, waarvan men aannam dat zij ook terug zouden gaan, maar dat gebeurde niet. Gezinshereniging kwam tot stand. De huisvesting was beroerd; soms woonden er veertig man in een gewoon huisje. Dergelijke situaties leidden tot sociale spanningen in de soms overbevolkte arbeiderswijken. Vanuit de

ANDERE CIJFERS

Het COS (Centrum voor Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Rotterdam) publiceert regelmatig over de bevolkingsopbouw van Rotterdam. Men werkt ook mee aan het rapport 'Tel Je Zegeningen'.⁴ Dit onderzoek werd uitgevoerd door KASK/Universiteit van Nijmegen, in opdracht van de Gemeen-

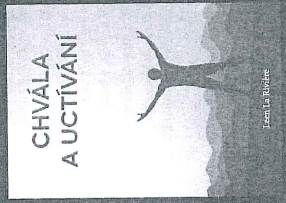
pensions en overbevolkte kamers verspreiden deze nieuwkomers zich over de stad. Men vestigde zich uiteraard in de wijken met de goedkoopste huurhuizen. Dit leidde tot gettovorming en overlast. Het gemeentebestuur greep in en kwam tot een spreidingsbeleid. Naast arbeidsmigranten kwamen er ook andere golven, zoals Surinamers en Antillianen. Rotterdam telde op 1 januari 2012 617.347 inwoners.³ Er zijn wijken met tachtig procent allochtonen. Rotterdam is de stad met de jongste bevolking van heel Nederland, ook met het grootste aantal jongeren. De veiligheid is de laatste jaren sterk verbeterd.

22

Jsem ráda, že jsem to přezžila... oproti očekávání a předcházející panice (jestli jsme něco nezapomněli a jestli všechno klapne) jsem si konferenci mohla i sama užít, a i když jsem svůj bolavý krk vnímala jako osobní útok, tak jsem cítila boží přítomnost, pokoj a radost a hrdoť na lidi, se kterými jsem mohla pracovat.

Jana Golónková, Pízen

...jak tomu bývá již po mnoho let, tak i letos, s nástupem podzimu, se srdece každého hrdoého metodistického mládežníka divoce rozhušilo. Nikoli však steskem po vlastních, nýbrž nadšením z blížící se konferencce AMM... " - tak nějak by nejspíš začínal článek pojednávající o KMM někdy v období první republiky. Amébo by to i něco do sebe, a to i přesto, že by to ani záleželo nevystihovalo ony emoce, které se, minimálně mě malinkosťší, vřerádají rok co rok do téla. Nejde totiž jen o kdekjaký tučový meeting, jde o alken, která je typická Božím, jedním tím tohoto konkrétního druhu, tj. - Břih

CHVÁLA A UCTÍVÁNÍ
Leen La Rivière

Když jste naposledy přemýšleli o tom, jakým způsobem profanozujete Boha, uvažte!

V srpnu letošního roku vyšla v hudebním vydavatelství Kosa publikace Chvála a uctívání, jejímž autorem je holandský autor Leen La Rivière. Ve své knize se v 52 kapitolách intenzivně zabývá tématem úcty a chvály. Nejprve je probírána zakládání ter- minologie a poté jsou vedeny ke konfrontaci našich vlastních způsobů chvály Hospodina s těmi biblickými či historickými. V závěru knihy autor píše, že "těmto knihy je podstatně originálnější, kvalitní a kreativnější ve porovnaní s chválou a uctíváním". Leen La Ri-

je s námi, nikomu se nevnučuje a každý, at už přijede s jakýmkoliv postojem a očekáváním, má možnost se s ním setkat. Nikdo vám nevnučuje, že musíte křičet a křít se ale takly vám to nikdo nezalzáde. Nechcete-li, nemusíte, vyžítí se pro vás radde... ale máte-li zájem o něco specifického, pak státi jenom řáť. "Jsem tu, Pane, jsem tu za tebou..." a Pan, jedná.

Nevím, jestli za to můžou modlitelní strážé, či snad pusty a proby organizátorů, nebo snad pozvání řečníci a podporu pořádajícího sboru, ale je to, podle mého, unikát.

A myslím že letos se vše vydařilo. Jako řadový účastník jsem nezaznamenal žádné problémy, at už organizací či společensko-sociální. Účastníci byli akvěli a přátelší. Semináře splňovaly očekávání (a mnohem víc) - Kapela vřelá. Spánku bylo málo, jedlo bylo dobré. Vyučování zážvavné, a přesto dobře stravitelné... Vřekli bych snad jen to, že času bylo málo. Přáti rok by to chtělo ještě minimálně dva dny navíc.

Stanislav Hořil, Valtice

Chvála a uctívání

Daniel Šeremáček

Knihka je plná podnětů k zamyšlení a k rozhovorům. Co je podle vás její hlavní tématem?

Úvaha o tom, co je pravý význam chvály a uctívání. To je něco jiného než jednoduší zpívání v neděli ráno se zvednutými rukama - kdosi to nazval "umývání okna". N těchto nových psáních - chválách není samé zřejmé vůbec nic špatného, ale umlí bychom si uvědomili, že skutečna chvála by měla být životní styl.

V této chvilě se připravuje německá a francouzská verze.

Váše kniha Chvála a uctívání vyšla v česťině letos v srpnu. Pívochní vydání je ale podstatně staršího data.

Ano, v holandštině vyšla již v roce 2006.

Anglický překlad následoval v roce 2011 a až poté začali pracovat další překladatelé.